

שוק שחור! כך חשב גם צלם העולם הזה, כששוטט בשוק הכרמל וראה את הגברת במכונית המהודרת, "אוספת" תרנגולות בקרקעית מכוניתה. כבלש חרוץ עקב אחריה, הקשיב לשיחה — עד שנתקבר לו, לאנכבתו, כי הגברת נטושה לקרפוט הדיפלומטי, רשאית לאסוף תרנגולות דיפלומטיות, ככל העולה על רוחה. אבל חבל היה על התצלומים — המון תרנגולות!

משפט לגיון הזרים היהודי

משועמדם לפני זמן קצר כנאשם בגניבה בפני השופט המחוזי ד"ר קסן, אמר ג'ורג' אזולאי, שאינו יכול להשבע בתנ"ך. הוא צר-לוחו מדוע, והוא השיב: "מדוע עלי להשבע בתנ"ך דווקא? הרי אני קתולי".

ג'ורג' אזולאי, איש מח"ל, ששירת בפרוץ מלחמת העולם הראשונה בצבא הישראלי והשתתף ברבות, שמו אזולאי, לא אזולאי. הוא צר-פתי, שנא לארץ באפריל 1948. אולם כאשר נעצר על ידי המשטרה, נשאל לשמו, השיב "אזולאי". "אזולאי" חזר על דבריו החוקר, והשוטר רשם. לא שאלוהו לדתו. אין זה חשוב בעיני החוקר. העובדה, שהחשוד לא שלט יפה בעברית, לא עוררה בחוקר כל חשד. פרטים כאלו יודעים עברית כי הלכה, פרטים כאלו יודעים עברית, חשב, כי גבה את עדותו. אך בפני השופט המחוזי, העדיף הנאשם לדבר צרפתית. הואיל ואזולאי עצמו דיבר בדין, ללא עורך דין, לא השתמש בשפות אחרות. זה של השם המסולף ונידון לשלוש שנות מאסר.

שלושת השנים בחייו של ג'ורג' אזולאי, שקדמו למשפט הזה, היו אף הן פחות ר"מנטיות, מאשר בלוי ב"לגיון הזרים של ה"יהודים". את רוב הזמן הזה בילה בבית הסוהר. מיד בהפוגה הראשונה, נתברר לו חיל הצ'י הזה, כי לא על הרומנטיקה הקרה בית בלבד יחיה האדם; בפרט כאשר פסקו הקרבות ויוקר החיים במדינה הצעירה המ"שך לעלות. הלך וגנב, נתפס ונידון לשנה. ישב תשעה חודשים ויצא לתופש; הלך וגנב שנית. הפעם נידון לשנתיים, וישב 17 חר

בעזבו את כתלי בית הסוהר, שוב לא היתה בידו ברירה; הוא חפץ לחזור לצר"פת, אך לשם כך היה זקוק לכסף. התפרץ לדירה ברחוב פרישמן בתל אביב, משהו הרגיש בו, הקים צעקה, החלו רודפים אחריו, אזולאי צעק אף הוא: "תפסו את ה"גנב", אך התרמית לא עמדה לו. לרוע מזלו ביסס את האליבי שלו על עובדה אחת: כי באותו לילה היה בהצגת קולנוע. שמע התובע ד"ר שומקביץ את האליבי, חקר את הנאשם ארוכות, שאלו על הסרט שראה, ועל החברים ששלו אליו. ואז גילה התובע את קלפיו: הוציא לוח והוכיח, כי הלילה היה ליל ששי, משמע — לא היתה הצגת קולנוע כלל. ואז השמיע אזולאי אזולאי קל"לה בצרפתית, כאחד האומרים בכל השפות: "לעזאזל, היכן היה ראשי?"

דרכי חיים

"אדוני, תביא שוטרים!"

השכנים: בעלת קיוסק, סנדלר, בעל בית מלאכה והנשים בסביבה מכירים את הפרשה העגומה והמורדה. בשוחחם עם סופר העולם הזה השבוע נעזעו בראשיהם. נאנחו ואמרו: "דבר איום, אין ישועה. אך אילו אפשר היה לעשות מה שהוא... הו ימים", אמרה האשה מהקיוסק, "כאשר היו בוקעות בלילה מהן מרתף צעקות וגניחות של השנים — בהן והאם; הם צעקו ממש מרע"ב, אמרה האשה, "וכאשר התנהלו הקרבות בגבול יפו", הו"סיפה אשה אחרת, "נשארו השנים בתוך המר"ת, לא עזבו את המקום בכלל".

במשך עשר שנים ומעלה מתחוללת במרכז תל-אביב, בבית המרוחק ממטה המשטרה כתמישים מטר בלבד, דרמה משפחתית מוע"זעת. במרתף חשוך ומלא רטיבות חיה אשה ובנה, שאינם רואים כמעט את אור העולם. השנים מבדודים כמעט לגמרי מהעולם הח"ר (המשך במדינה עמוד 10)

שיריפה למען זהירות

אירע בשבוע שעבר לעולה חדשה, זקנה כבת 80 האשה שככה באהלה חולה, כש"חמה גבוה והכרתה מעורפלת. איש לא טיפל בה. יום אחד ניסו להעבירה לבית החולים בכ"רס "ניץ", שם לא קיבלו אותה מחוסר מקום. היא הוחזרה לאהל במעברה, המשיכה לשכב על הארץ, הפעם נטולת הכרה. הלכו אנשים מהמעברה לכפר אונגו, דיברו עם משהו מועד המקום. האיש הלך והועיק רופא פרטי, ד"ר שמשון שרטוק מתל אביב. הרופא בא בלילה למעברה, מצא את האשה מחוץ לתחום המחנה, שוכבת על הארץ, מכוסה סרטוטים ועל ידה פחית סרדינים חלודה — כלי למיכ. השלת הרופא לסיבת המצא האשה בחוק, אמרו לו, שהדבר נעשה לפי הוראות מנהל המחנה, שאמר כי טוב להוציא את האשה החוצה ולשרוף את האהל כאמצעי זהירות מפני מחלה מדבקת. הרופא הפרטי ניסה לעשות משהו, הזריק לשישישה כמה זריקות. למחרת בבוקר מתה.

הדבר הכעיר את הרוחות. 500 אנשי המע"ב ברה יצאו אותו יום להפיץ בפני משרדי הסוכנות היהודית ברחוב נחלת בנימין בתל-אביב. כרגיל, נתקבלה משלחת, דיברו משהו, הובטח משהו והעולים חזרו למחנה.

זכות יחיד

הבעיה של המעברה: חוסר סידורים רפואיים מתאימים. לפי הסכם, שנע"שה בין הסוכנות היהודית לבין קופת חולים של ההסתדרות, יש לקופת חולים זכות יחיד לקיים את שרותי הבריאות בתוך המחנות.

להביא פלוגת שח"ל למקום. לאחר משה ומתן חשאי, בין משה שח"ל ומשרד החקלאות, מאחורי גבם של פועלי הקודרה המבודדת, שוגר ראש מטה שח"ל, בן-פורת, לשיחת רעים עם המועדמים להיזקק ממקור פרנ"ת.

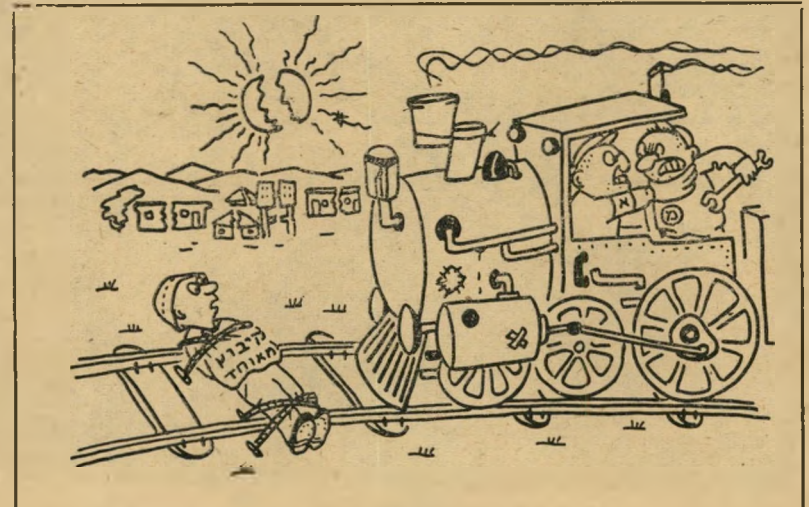
פעמון הנקודה הועיק את כל העובדים לאסיפה בחצר האוכל, "ובכ"ן", פתח בן-פורת בקול אופטימי, "כל אחד ינסה לי את פרטי האישיים, כדי לרשמו כחבר שח"ל. המסרב יצטרך לעזוב את המקום. יש שאלות?" מטר צעקות הטביע את סוף דבריו.

"האם אלך עתה, לאחר שקדחתי במקום, לישון עם אשה על ספסל בשרדות רוט" שילך?" צעק הנשוי היחיד שבמקום. "האם אפשר לבנות את הערבה רק כחבר מפא"י?" צעקו השאר.

המעמד השני

אשה מכוסה בסארטוטים

לפני שבועיים חלה הניקוב בן 4 במערכת כפר-אונגו, בו דרים 4000 עולים שרובם עולי עיראק. במחנה אין טיפול רפואי, פרט לאחות

— 71 —

אחת, הנמצאת במקום, ולא בכל שעות היר"ממה. הורי התינוק התלוננו, כי הילד טובל משלשול, יש לו חום. נתנו לו טיפול. לבסוף באו אנשים, העבירו את הילד לבית חולים (באורח פרטי). הילד מת.

לידה אחת נתאוצרה בלילה, האחות צריכה היתה להגיע למקום רק בבוקר. אנשים הת"רוצצו מאוהל לאוהל, ניסו להתקשר עם בית חולים, ניסו לתפוס טרמפ למען הילדה. נהג צבאי שנסע בטנדר אמר: "אסור לי להעביר יולדות, לא קיבלתי הוראות כאלו" — ונסע. האשה ילדה בתוך האוהל.

בליל העצמאות אירע מקרה אחר עם יו"לדת, כבת 25, מעולי עיראק. האשה הובאה לבית החולים ונניי ביפו. נאמר לה, כי טרם נתקבלו הגיירות שלה. התחננו בפני הרופא שיקבלה, כי האשה היתה כבר בתהליך הלידה. דבר לא הועיל. באחת אחר חצות הועברה האשה במכונית לבית החולים בתל-אביב, שם נתקבלה לאחר דין ודברים ארוך (אפשר לומר — נתקבלו השנים — האם והבן).

הקיום משקים ובתים בעבודה משותפת? "מדוע?" ענו אנשי קיבוץ, בתמהון. "הת"שובה היא פשוטה מאד! קיבוץ הוא כמו מנורה. בעיר אחת יכולים להיות מנורות קרו"ליים ומנורות אורטודוקסיים, בלא שאחד יפריע לשני. אבל השמעתם פעם על נזירים קתוליים ואורטודוקסיים, החיים בניגוד אחד?"

"כשהאדם הושב מול"י, התלונן חברי-משק מפא"י, שרוב אנשי קיבוצו שייכים למפ"ם, מכנה אותו ריאקציונר, בוגד במעמד החלו"ציות והסוציאליזם, אינו יכול לסבול זאת. אני עובד כבר 20 שנה במשק, ויתרתי על דרגה גבוהה בצבא, כדי לחזור לחיי עבודה קשים בקיבוץ — כיצד אבליג, כשחבר הקמצא שנתיים במשק מכנה אותי ריאקציונר, משרת האימפריאליזם?"

אילו היה זה בעיר, היו היריבים מסייעים את ויכוחם, הולכים איש לדרכו. בהודמנות אחרת היו משישים את הויכוח, או משתד"לים לא להפגש שנית. אולם בקיבוץ זהו דבר בלתי-אפשרי. כאשר חבר אינו יכול לצאת לעבודה, או לנוח בחדרו, לשוחח עם חברתו, בלא שיראה מולו את "הריאקציונר הארור הזה" או "הקומוניסט המשועבד, האנטישני הזה" — חלל הדבר נהיות ויכוח פוליטי, הופך מועקה כבדה.

אם האיש, המגיש את האוכל, נותן מנה גדולה יותר לחבר מפלגתו — זוהי הפליה גסה, שכונתה להאמין את החיים על האר"פיוציה. אם אדם חדש מבקש להצטרף לקי"בוץ — זוהי בודאי תחבולה של הצד שכנגד, החפץ לשנות את מאזן הכוחות."

אכא סתה

אולם כל זה, בעיני חברים רבים, אינו נורא ביותר. הדבר שהגדוש את הסאה היא בעית החינוך. כל קיבוץ מינה מורים לילדיו, לפי הרוב המפלגתי הקיים. אנשים שברובם המכריע התמרדו בשעתם נגד דעות אבותיהם, הועמדו בפני מצב, שבניהם, בני 6 וה"ה, מנהלים נגדם פולמוס מפ"לגתי ומדגוני.

המורה אומר שאתה ריאקציונר, מסכן אחד, שסטה מן הדרך החלוצית והסוציא"לית האמיתית. יסקה זו, בניסוחים שונים, השתלטה במקרים רבים על היחסים בין אבות ובנים במשקי קיבוצי המאוחד. במספר מקו"רות, התאחרו האבות, השייכים למפלגות המיעוט, שלחו את בניהם לקבל חינוך, לפי האור הנכון, במשק, שרובו שייך למפלגה הנכונה.

אך הדבר אינו פותר את הבעיה. הוחלט על פילוג, עתה מתנהלות ישיבות סוערות, שמטרתן להחליט: מה הצעד הבא? חברי משקים ותיקים אינם ששים לעזוב את ביתם, לעבור למשקים אחרים, שם יביטו עליהם כעל זרים, פליטים חתים בחסד. "אינו רוצה, שבאסיפה, כאשר אקום להציע משהו, יענו לי: זה לא עסקך, חבר".

"אין כל ספק, שרבים יעזבו את הקיבוץ בכלל", אמר מזכיר אחד הקיבוצים, בעל רוב מפא"י. "זוהי לא יאה הסוף, כי אין סוף לדבר. עתה מתפלג — יותר נכון לאמר נה"רם — הקיבוץ המאוחד. אבל מה הלאה? מי המועמד הבא לפילוג ולהרס?"

הפעמון הזעיר

אחר ששח"ל (החלוצים המודרניים, תוצ"רת מפא"י) קיבל לידיו את הערבה מדרום לבאר שבע, נשארה עין יהב, מצפה הנסיר נות של משרד החקלאות ליד עין חצובה, כעצם בגרון.

הוחלט לחזור על מעשה אילת, להיפטר מהפועלים, שקדחו במקום שמונה חודשים, אנשי מפא"י טוענים, שבשנים האחרונות החזירה המכירות המפ"מית של הקיבוץ המאוחד חברים וגרעינים מפ"מיים לקיבוצים מפא"יים תמימים, כדי לשנות את הריב.